

Suomen Sairaanhoitajat ry:n kannanotto: Hyvinvointialueiden hallintosääntöihin on saatava kirjaus hoitotyön johtajan roolista

24.2.2022

Lähipäivinä hyvinvointialueiden valtuustoissa tehdään päätös, jolla on kauaskantoisia seurauksia.

Suomen Sairaanhoitajat vaatii, että hoitotyön johtajien tulee olla mukana kaikkien hyvinvointialueiden toimeenpanoelimityksissä ja että hyvinvointialueiden hallintosääntöihin tulee tehdä kirjaus hoitotyön johtajan roolista.

Sairaanhoitajaliiton (nykyään Suomen Sairaanhoitajat ry) valtuusto vaati jo kannanotossaan 3.12.2021, että hoitotyön johtamisen rooli organisaatioissa on varmistettava ja turvattava, ja että hoitotyön johtaja tai asiantuntija kuuluu itsestään selvänä osana hyvinvointialueen valmisteluelimeen, ja että hyvinvointialueiden hallintosääntöihin tulee lisäksi kirjaus hoitotyön johtajasta.

- Niin utopistiselta kuin se kuulostaakin suuressa osassa hyvinvointialueiden valmisteluelimiä ei ole välttämättä ollut ollenkaan mukana hoitotyön johtajia tai asiantuntijoita. Uusien valtuutettujen on hyvä tämä vaaran paikka tiedostaa, sanoo Sosterin hallintoylihoitaja **Maijaterthu Tiainen**.

Suomen Sairaanhoitajien Vaikuttajatiimi huomauttaa, että hoitotyön johtajien roolin määrittäminen on myös mitä suurimmassa määrin arvostuskysymys.

- On oireellista, jos suurimman henkilöstöryhmän omat johtajat eivät saa olla päättämässä henkilöstönsä asioista, vaan päätökset tekee ehkä joku, joka ei ymmärrä, mitä seurauksia päätöksillä on. Tämä voi hyvinkin olla niin sanotusti viimeinen niitti alalla oleville sairaanhoitajille ja heidän johtajilleen, Suomen Sairaanhoitajien asiantuntija **Liisa Karhe** korostaa.

Vaikuttajatiimin mukaan asian ei pitä olla niin, että hoitotyön johtajat joutuvat taistelemaan mukanaolostaan.

- Sen pitää olla itsestänselvyys. Hoitotyön johtajan tulee olla mukana kaikessa valmistelu- ja toimeenpanotyössä kaikilla alueilla. Asia tulee turvata kansallisella tasolla, sanoo Kanta-Hämeen keskussairaalan kehittämisylivoitaja **Lilli Väisänen**.

Suomen Sairaanhoitajien Vaikuttamistiimi on pöyristynyt siitä, miten osittain ailahtelevasti hyvinvointialuejohtajien toimintaa on toteutettu. Tiimissä on seurattu tarkoin hallintoylihoitajien raportointia valmistelutyön etenemisestä eri puolella Suomea.

- Valmistelutyön epätasaisuus johtaa väistämättä palveluiden epätasaisuuteen, ja nimenomaan siitä me haluamme eroon tällä kaikkien aikojen suurimmalla sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksella, muistuttaa Maijaterttu Tiainen.

Tiainen pitää nyt käynnissä olevaa hyvinvointialueiden toimeenpanovaihetta kriittisen tärkeänä.

- Hoitotyön osalta hoitotyön johtajan roolin kirjaamisella hallintosäätöön on keskeinen merkitys tulevaisuuden kannalta. Hoitotyötä ei voi tulevaisuudessa johtaa henkilö, jolla ei ole ymmärrystä hoitotyöstä, Tiainen toteaa.

Hän painottaa, että yhdenmukaisten toimintakäytäntöjen rakentaminen on nyt kaiken a ja o. Palveluita tulee tuottamaan sosiaali- ja terveydenhuollon suurin ammattiryhmä. On täysin järjetöntä, jos heitä ei johdeta asiantuntevasti ja pidetä huolta erityisesti heidän jaksamisestaan ja osaamisestaan.

Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja **Minna Lahnalampi-Lahtinen** vääntää asian rautalangasta: tavoitteena ovat tasalaatuiset ja tasa-arvoiset palvelut väestölle. Jos valmistelutyö on monenkirjavia ja haasteellista, siitä seuraa monenkirjavia palveluita. Hoitotyön ymmärtämättömyys voi pahimmillaan johtaa terveydenhuollon romahduttaviin ratkaisuihin.

- Aluevaltuutetuilla on nyt suuri vastuu tässä asiassa, hoitotyön johtajien roolin kirjaaminen hallintosäätöön on ensimmäinen näytön paikka, painottaa kehittämissylihoitaja Väisänen.

Suomen Sairaanhoitajiin on tullut lukuisia huolestuneita viestejä siitä, että enimmäkseen hallintosäätöihin ei olla esittämässä kirjausta hoitotyön johtamisen roolista.

- Jotta hyvinvointialueet voivat toimia väestön parhaaksi, juuri hoitohenkilökuntaa ja heidän esihenkilöitään pitää kuulla ja hoitohenkilökuntaa on osattava johtaa erityisen hyvin. Ennennäkemättömän vakavan hoitajapulnan sekä hoitotyön heikentyneen veto- ja pitovoiman vuoksi erityisesti hoitohenkilökunnan johtamisessa on hyvinvointialueilla oltava osaamista. Hoitotyön johtamisen paikka, tila ja asema on turvattava. Siksi se tulee dokumentoida hallintosäännössä, korostaa Väisänen.

Suomen Sairaanhoitajien vaikuttajatiimiin kuuluu sairaanhoitajia, hoitotyön asiantuntijoita, johtajia, opettajia ja esihenkilöitä ympäri Suomea ja kattavasti eri aloilta. Suomen Sairaanhoitajaliitto on vaihtanut nimensä Suomen Sairaanhoitajat ry:ksi. Yhteiskunnallisen vaikuttamisen ryhmä on vaihtanut nimensä Vaikuttamistiimiksi.

Suomen Sairaanhoitajat ry:n Vaikuttamistiimiin kuuluvat ja tämän kannanoton allekirjoittavat:

Nina Hahtela, Suomen Sairaanhoitajat ry:n puheenjohtaja

Niina Herttuala, koulutuspäällikkö (hoitotyö), Tays Kehitysyhtiö Oy

Sari Hovila, laiteturvallisuuskordinaattori, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Anitta Juntunen, yliopettaja, Kajaani

Liisa Karhe, asiantuntija, Suomen Sairaanhoitajat ry

Riitta Karjalainen, vanhusten asumispalvelujen päällikkö, Hyvinvointitoimiala, Turun kaupunki

Eija Kedonpää, lehtori, Turku

Anne Kuusisto, suunnittelija, Satakunnan sairaanhoitopiiri

Minna Lahnalampi-Lahtinen, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja, Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, Vantaan kaupunki

Sari Miettinen, asiantuntijahoitaja, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Katri Mäkipanula, sairaanhoitaja, Kuopion yliopistollinen sairaala, Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Ulla Palomäki, hoitotyön esimies, Keski-Uudenmaan SOTE-kuntayhtymä

Tuula-Anneli Sirén, kehittämiskoordinaattori, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

Anna Suutarla, asiantuntija, Suomen Sairaanhoitajat ry

Maijaterthu Tiainen, hallintoylihoitaja, Sosteri, Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky

Heli Tunturi-Kemppainen, arviointiylihoitaja, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Anna Uusi-Simola, sairaanhoitaja, Osasto- ja kotisairaalayksikkö, Pieksämäen kaupunki

Lilli Väisänen, kehittämissylihoitaja, Kanta-Hämeen keskussairaala